

Hvem bestemmer kirkens ritualer?

Tidligere biskop Laila Riksaasen Dahl mener det er leit når folks forventninger og drømmer særlig i forbindelse med dåp og bryllup holder dem borte fra kirken.

Denne uken deltok hun på en panelsamtale på en konferanse som KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter arrangerte.

Blant spørsmålene som ble drøftet var hvem som egentlig bestemmer over kirkens ritualer. Går det en grense for hvor «markedstilpasset» kirken kan bli? Er det greit med drop-in-dåp og begravelser uten forkynnelse? Har kirken råd til ikke å være lydhør overfor folks ønsker?

I panelet satt også KIFO-forsker Tore Witsø Rafoss, sokneprest i Lademoen Stein Ellinggard – som var først i Norge med drop-in-dåp, prost i Sarpsborg Kari Mangrud Alvsvåg – som var nummer to i Norge med drop-in-dåp, kirkeverge i Tromsø Nils H. Opsahl og biskop i Oslo Kari Veiteberg.

– Vi lever i et sekulært samfunn der troen spiller en mindre sentral rolle. Samfunnet er preget av større mangfold og individualisering. Det blir vanskeligere å tro på hva en autoritet forteller, sier KIFO-forsker Tore Witsø Rafoss.

Biskop i Oslo Kari Veiteberg var tydelig på at kirken ikke kan la seg styre etter hva statistikkene viser.

- Vi kan ikke bare la statistikker være utslagsgivende for hvordan vi tenker kirke. Trosopplæring er for meg den største rekrutteringen inn i kirken. Vi trenger å framsnakke troen og evangeliet, sier Veiteberg.

Stigmatisering

Biskopen mener kirken ikke snakker sant om både dåp, konfirmasjon og gravferd uten også å ta med det økonomiske aspektet. Hun forteller at flere ønsker at kirken skal bidra til å gjøre slike kirkelige handlinger enklere økonomisk.

- Det er ofte tilknyttet store forventninger til dåp, konfirmasjoner og gravferder. Ikke alle har råd til det. Hvordan kan vi forhindre at kirken ikke bidrar til mer stigmatisering? spør Oslo-biskopen.

Drop-in dåp

Sokneprest i Lademoen Stein Ellinggard, som var først i Norge med drop-in-dåp, sier trenden i Norge vil bli stadig flere udøpte ungdommer og voksne som vil bli døpt i kirken.

- Vi har så stort fokus på barnedåpen at vi har glemt alle de andre, sier Ellinggard og sier at flere har fått forståelse for at det er mulig å døpes utenfor søndagsgudstjenesten.

- Dåp blir en privatsak

For tidligere biskop Laila Riksaasen Dahl er problemet med drop-in-dåp at den blir gjort til en privatsak.

- Dåp er ikke bare en privatsak - for du døpes jo inn i menigheten. Hvor blir det da av menigheten? spør Riksaasen Dahl.

Prost i Sarpsborg, Kari Mangrud Alvsvåg, sier det ofte er andre hindringer, som å klare å samle familier fra begge sider eller å ha mot nok til å stå foran en forsamling i all offentlighet.

- Som kirkevant krever det et stort mot å stå foran en forsamling. Derfor tror jeg det er riktig å gi et tilbud der dette ikke blir et hinder. Men drop-in-dåp skal aldri erstatte vanlig dåp i gudstjenesten, sier Mangrud Alvsvåg.

Dyre seremonier

Mange kan kvie seg for å bruke kirken, selv om de kunne tenke seg det, fordi de frykter det blir for dyrt. Her må kirken overdøve markedskrefter som magasiner, bloggere og bryllupsnettsider, mener flere av paneldeltakerne.

- Vi må kommunisere at en vielse i kirken ikke trenger å være synonymt med masse gjester og store kostnader. Bryllup kan gjøres skikkelig, men billig, sier kirkeverge i Tromsø Nils H. Opsahl.

- Det er en drøm hos damene å en dag gå ned kirkegulvet og se ut som en lampeskjerm. Det er leit at det har blitt slik at forventninger og drømmer gjør at folk lar være å gifte seg, sier Riksaasen Dahl .

- Vi som kirke har vært dårlige på å kommunisere at det finnes andre og rimelige alternativer også for de som vil gifte seg i kirken, selv om vi ikke skal snakke ned menneskers drømmer, sier Mangrud Alvsvåg.